

Täiendavad apteegiteenused või apteegis osutatavad tervishoiuteenused				
Teenus	Apteegiteenus või tervishoiuteenus	Kuidas/kes Eestis seda täna osutab	Kas on vaja täiendavaid nõudeid (koolitus, sisustus, standard/ühik)	Kes täna rahastab
Haiguste ennetus, diagnostika				
Südamehaiguste ennetamine (elustiili alane ja toitumisnõustamine)	Nõustamine võib olla apteegiteenuse osa (lisateenus), väljaõppe korral. Kuna toitumisnõustamine on ajamahukas tegevus, võiks apteekri roll olla infomaterjalide jagamine, õigete infoallikate juurde suunamine.	Pole piiratud tervishoiusüsteemiga. Terviseedendajad (KOVide juures terviseprofiilid), toitumisnõustajad. Tervishoiusüsteemist eelkõige perearsti meeskonna tasemel, kui tegemist on kõrge südamehaiguse riskiga patsiendiga (sh sekundaarse ennetusega).	Terviseedendajate teenusel on standard/kirjeldus. Toitumisnõustaja teenusel on kutsekojas kinnitatud standard.	Terviseedendus - KOVid. Perearst - haigekassa pearaha.
Osteoporoosi sõeluuringud ja ennetamine	Võib olla apteegiteenuse osa, juhul kui kasutatakse tavakasutajale ettenähtud meditsiiniseadet.	Osteoporoosi sõeluuringuid ei ole. Patsiente uuritakse eelkõige perearsti meeskonna tasemel, kahtluse või kaebuste olemasolul ja ravi määramise eesmärgil.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Sõeluuringu nõuded, ravijuhendid.	Haigekassa - perearsti pearaha või eraldi teenus.
Vähi sõeluuringud ja ennetamine	Võib olla apteegiteenuse osa, juhul kui kasutatakse tavakasutajale ettenähtud meditsiiniseadet (hetkel selliseid ei ole).	On üksikuid sõeluuringuid. Patsiente uuritakse kahtluse või kaebuste olemasolul (sh geneetilist riski) võimalikult kiire ravi määramise eesmärgil.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Sõeluuringu nõuded, ravijuhendid.	Haigekassa - perearsti pearaha, onkoloogi vastuvõttud, eraldi teenused.
Nägemiskontroll	Võib olla apteegiteenuse osa, optometrist võib töötada apteegis.	Optometrist, silmaarst. Nägemiskontrolli (visus) läbiviimise nõue puudutab töötervishoidu ja laste nägemiskontrolli koolides, muudel juhtudel vajaduspõhine pöördumine optometristi või silmaarsti poole. Prille võib müüa apteegis, optometrist võib apteegis töötada.	Optometristil kutsestandard (optometrist võib töötada ilma silmaarstita oma pädevuse piires - visuse kontroll, prillide väljakirjutamine). Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Ravijuhendid.	Töötervishoid - tööandja, laste silmakontroll - haigekassa, silmaarst - haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.

Vaktsineerimine	Tervishoiuteenus.	Sünnitushaiglad, perearstid, tervishoiutöötajad koolides, EMO-d.	Sätetatud nõuded vaktsineerijatele: NETS § 8-10, sotsiaalministri määrusega nr 116 https://www.riigiteataja.ee/akt/118112014010 . Kõik teostajad peavad läbima 2-päevase vaktsineerimise koolituse, mille üheks osaks on kõrvaltoimed ja nendega toimetulek (sh adrenaliini kasutamine), vaktsiini manustamise tehnika õppimine. Eeldab juurdepääsu TIS-ile, vastavat ruumi ja varustust.	Riik ja haigekassa, juhul kui on immuniseerimiskalendri vaktsiin (riik ostab ja jaotab vaktsiini, haigekassa tasub teenuse osutamise eest koolides). Muud vaktsiiniid või mujal manustamine pole eraldi rahastatud.
Sünnimärkide kontrollimine	Võib olla apteegiteenuse osa, juhul kui kasutatakse tavakasutajale ettenähtud meditsiiniseadet (hetkel selliseid ei ole).	Naha patoloogiaid diagnoosib perearst või dermatoveneroloog, pahaloomulisi haigusi onkoloog.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Ravijuhendid.	Haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.
Kiirtestide tegemine (allergia, laktoos, gluteen, ...)	Võib olla apteegiteenuse osa, juhul kui kasutatakse tavakasutajale ettenähtud meditsiiniseadet.	Tavakasutaja teste võib osta ja kodus teha. Allergiaid diagnoosib perearst või allergoloog-immunoloog.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Ravijuhendid.	Haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.
HIV kiirtestide tegemine	Tervishoiuteenus, juhul kui kasutatakse spetsialistile ettenähtud meditsiiniseadet. Võib olla apteegiteenuse osa, juhul kui kasutatakse tavakasutajale ettenähtud meditsiiniseadet.	Tavakasutaja teste võib osta ja kodus teha (testid turul alates 2016. a lõpust). Teste teevad ka tervishoiuteenuse osutajad (haiglad, perearstid, noorte nõustamiskabinetid jne).	Juhis "HIV-nakkuse testimise ja HIV-positiivsete isikute ravile suunamise tegevusjuhise". Koolitused.	HIV kiirtestide pakkumist rahastab Tervise Arengu Instituut. Perearst - haigekassa pearaha.
Ravimite koostoimete ja kõrvaltoimete hindamine	Apteegiteenus. Väljakirjutamise otsuse eelne hindamine on tervishoiuteenus.			Koolitused.

Nõustamisteenused				
Suitsetamisest loobumine	Võib olla apteegiteenuse osa, väljaõppe korral.	Perearsti meeskonna tasemel, võib olla öde või (kliiniline) psühholoog. Ravimeid saab välja kirjutada arst sh psühhiaater. TAI nõustamiskabinette on hetkel 14 (piirkondlike haiglate juures), seega on teenuse kättesaadavus kesine.	Ravijuhend. TAI tubakast loobumise nõustamise juhendmaterjal.	Perearst - haigekassa pearaha. Psühhiaater - haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga. Nõustamiskabinettide tööd korraldab TAI.
Muudest sõltuvusainetest loobumine (nt alkohol, narkootikumid)	Võib olla apteegiteenuse (lühisekkumine alkoholi ohustava ja kahjustava tarvitamise korral) osa, väljaõppe korral. Alkoholi sõltuvushäire puhul apteekrite roll olla info jagamine ja abivõimalustest teavitamine.	Perearsti meeskonna tasemel, võibolla kliiniline psühholoog, vaimse tervise öde, samuti psühhiaater.	Ravijuhendid. TAI teenusekirjeldus "Lühisekkumine alkoholi liigtarvitamise".	Perearst - haigekassa pearaha, teraapiafond. Psühhiaater - haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga. Tubakast loobumise nõustamiskabinettide tööd korraldab TAI. Lühisekkumist alkoholi liigtarvitajatele perearstisüsteemis hetkel rahastab TAI (paraku on väike arv lepingupartnereid), tõenäoliselt jääb tulevikus perearstide kvaliteedisüsteemi osaks.
Rasestumisvastaste vahendite kasutamine	Ravimite kasutamise alane nõustamine on apteegiteenus. Meditsiiniseadmete kasutamist võib samuti apteegis nõustada.	Ämmaemand, perearsti meeskond, günekoloog	Ravijuhendid.	Perearst - haigekassa pearaha. Ämmaemand, günekoloog - haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.
Sünnitusjärgne nõustamine	Ravimite kasutamise alane nõustamine on apteegiteenus. Meditsiiniseadmete kasutamist võib samuti apteegis nõustada.	Ämmaemand, psühholoog, perearsti meeskond, günekoloog, psühhiaater.	Ravijuhendid.	Perearst - haigekassa pearaha. Ämmaemand, psühholoog, günekoloog, psühhiaater - haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.

Seksuaaltervise alane nõustamine	Võib olla apteegiteenuse osa, väljaõppe korral.	Pole piiratud tervishoiusüsteemiga. Terviseedendajad. Tervishoiusüsteemist eelkõige ämmaemand, perearsti meeskond, günekoloog.	Terviseedendajate teenusel on standard/kirjeldus.	?
Reisimeditsiin	Võib olla apteegiteenuse osa (näiteks, sobivate käsimüügiravimite komplekti soovitamise).	Vaktsineerimisalased soovitusel koos terviseriskide hindamisega - perearst, infektsionist. Muude ravimite/seadmete/abivahendite kaasavõtmine - perearst, vajadusel eriarstid.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Ravijuhendid.	Haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.
Suuõõne tervis	Võib olla apteegiteenuse osa (näiteks, sobivate toodete soovitamise).	Eelkõige hambaarstikabinetid, perearsti meeskond.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Ravijuhendid.	Haigekassa, juhul kui on leping haigekassaga.
Külmetushaigused	Võib olla apteegiteenuse osa (näiteks, käsimüügiravimite soovitamise).	Diagnoosimine, haigestumise ja töövõimetuse tõendamine, soovitusel tüsistuste vältimiseks - eelkõige perearsti meeskond.	Nõuded tervishoiuteenuse osutajatele. Ravijuhendid.	Perearst - haigekassa pearaha.
Riikliku tervishoiuprogrammi ravimite jaotamine (metadoon ja muud sõltuvusravis kasutatavad ravimid, naloksoon, ARV-ravimid,	Võib olla apteegiteenuse osa, vastava tegevusjuhendi ja tingimuste olemasolu korral.	Kokkulepitud ravikeskused.	Tegevusjuhendid. Koolitus naloksooni kasutamise kohta.	Sotsiaalministeerium, TAI.
Riikliku tervishoiuprogrammi muud teenused, va ravimite jaotamine (nt	Võib olla apteegiteenuse osa, vastava tegevusjuhendi ja tingimuste olemasolu korral.	Kokkulepitud ravikeskused ja sotsiaalkeskused (süstlavahetusteenuse korral MTÜd).	Tegevusjuhendid.	Sotsiaalministeerium, TAI.

Krooniliste haiguste jälgimine

Diabeedi ravi (veresuhkur, glükosüleeritud hemoglobiin)	Võib olla apteegiteenuse osa, juhul kui kasutatakse tavakasutajale ettenähtud meditsiiniseadet.	Tavakasutajale mõeldud meditsiiniseadmeid võib osta ja kodus kasutada. Eelkõige perearsti meeskond.	Ravijuhendid.	Perearst - haigekassa pearaha.
Kroonilised obstruktiivsed kopsuhaigused (PEF-meetria, spirograafia)				
Hüpertensioon (vererõhk)				
Antikoagulantravi (INR)				
Proviisori või farmatseudi roll perearsti meeskonna osana				